

Kolosální fiasko. Británie dala Rwandě za příjem migrantů stovky milionů liber. Odešli tam dva

- editor007 | 26. června 2024

UK / RWANDA: Zatímco migrantů připlouvajících do Británie stále přibývá, dva roky starý plán tamní konzervativní vlády na jejich vyhošťování do Rwandy zůstává kolosálním neúspěchem. Ostrovní království už vyplatilo africké zemi stovky milionů liber, vláda Rishiho Sunaka ale kvůli množství právních sporů stále nedokáže opatření vynutit. Nadcházející parlamentní volby mohou ambiciózní plán pohřbit definitivně.

Do Rwandy po vyplacení částky 3000 liber (přes 88 tisíc Kč) dosud dobrovolně odešli jen dva migranti, upozornil nyní list Wall Street Journal (WSJ) s tím, že inspiraci britským plánem přitom zvažovaly desítky evropských zemí. Migrantů připlouvajících přes Lamanšský průliv přitom nijak neubývá – k 23. červnu jich britské úřady za letošek evidovaly 12 901, což je více než za stejné období v předchozích čtyřech letech.

Do 4. července, kdy se v Británii konají parlamentní volby, žádný let s deportovanými migranty do Rwandy neodlétne, upozornila už dříve stanice BBC. A je dost možné, že potom už také ne.

Lídr opozičních labouristů Keir Starmer, jehož straně průzkumy předpovídají drtivé vítězství, se už nechal slyšet, že by celý plán na vyhošťování migrantů okamžitě zrušil. „Nebudu dál pobízet zdechlého koně,“ prohlásil.

Účet za vyhoštění migrantů do Rwandy je už nyní astronomický. Na základě dohody, kterou v roce 2022 uzavřel ještě tehdejší britský premiér Boris Johnson, se Londýn zavázal přispět 370 milionů liber (10,9 miliardy Kč) do rwandského Fondu pro hospodářskou transformaci a integraci, přičemž 270 milionů liber z této částky už africká země dostala. Vedle toho dostala Rwanda přislíbeno dalších 120 milionů liber, pokud z Británie přijme alespoň 300 migrantů.

Jednosměrná letenka do Rwandy pro deportovaného migranta podle kalkulací britského ministerstva vnitra vyjde zhruba na 11 tisíc liber (zhruba 324 tisíc Kč), protože úřady ostrovního království dospěly k tomu, že místo komerčních letů bude nutné používat menší pronajatá letadla spolu se speciálně vyškoleným personálem, který by na desítky migrantů na palubě dohlížel.

V Rwandě by pak britská vláda měla za každého deportovaného migranta během pěti let zaplatit 151 tisíc liber (zhruba 4,45 milionu Kč) na pokrytí nákladů za bydlení, stravu a zdravotní pojištění. Všichni – i ti, jejichž žádost o azyl nebude uznána – by ve Rwandě měli dostat pracovní povolení i přístup ke vzdělávacím kurzům, tvrdí tamní úřady. Každý takový migrant by navíc dostal měsíční stipendium ve výši zhruba 1400 amerických dolarů (přes 32 tisíc Kč) po dobu pěti let, což je na tamní poměry velmi slušná částka. Pro srovnání – tamní učitelé vydělávají v průměru okolo 340 dolarů měsíčně, podotýká WSJ.

Britská vláda původně v dubnu 2022 oznámila, že každý žadatel o azyl, který ilegálně vstoupí na území Spojeného království z jiné bezpečné země (například Francie), může být nově deportován do Rwandy, kde bude jeho žádost o azyl zpracována. Bez ohledu na výsledek azylového řízení by se potom takoví lidé nemohli vrátit do Británie. Ve Rwandě by však směli – s odlišným statutem – zůstat i lidé, jejichž žádost o azyl bude nakonec zamítnuta.

Plán nicméně od počátku čelil mnoha obtížím. Například už dva měsíce po jeho oznámení bylo sedm migrantů naloženo na první let do Rwandy, ale několik minut před startem vydal Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku soudní příkaz k jeho zastavení a Londýn se podřídil. Navzdory brexitu a Sunakovým hrozbám totiž Spojené království evropskou úmluvu o lidských právech stále dodržuje.

Další rána přišla loni v listopadu, kdy britský Nejvyšší soud rozhodl, že plán je nelegální, protože uprchlíci by mohli čelit riziku, že budou ze Rwandy vydáni do svých domovských zemí, kde by mohli čelit perzekuci. Soudci ve verdiktu připomněli, že i samotná britská vláda v minulých letech Rwandu kritizovala kvůli stavu lidských práv.

Sunakova vláda poté prosadila zákon, který specificky označil Rwandu za bezpečnou zemi, a zároveň byla s africkou zemí uzavřena nová dohoda, která má být pojistkou, že uprchlíci nebudou vydáni do svých domovských zemí. Sunak před volbami stále ujišťuje, že hodlá plán dotáhnout.

Britská vláda začala od konce dubna shromažďovat v detenčních centrech migranty, které hodlala v první vlně do Rwandy přesunout. Z původně zamýšlených 5700 lidí se britskému ministerstvu vnitra podařilo dohledat zhruba polovinu a někteří z původně zadržených už byli znovu propuštěni, dodává WSJ.

A zdá se stále pravděpodobnější, že ambiciózní plán, jímž se hodlaly inspirovat i další země, se možná nikdy neuskuteční. „Zatím stále čekáme,“ sdělil nyní WSJ Ismael Bakina, manažer momentálně prázdného hostelu Hope ve rwandské metropoli Kigali, který britská vláda pro tyto účely pronajala.

Zpracoval: Martin Dohnal/iDnes

ZDROJ: Wall Street Journal / BBC / Independent UK /